

Bon 5, 2001, Scan. Palle Torsson, Pippi Examps.

Från Pippi Examples Courtesy Palle Torsson / Andrehn Schiptjenko

PALLES PIIPPI

Palle Torssons konst visar ingenting, men avslöjar desto mer. Efter att ha retuscherat bort kroppar ur porrbilder har han nu färdigställt videofilmen *Pippi Examples*, ett oroande verk där Pippi Långstrump rycks ur sitt sammanhang och laddas med sexualitet. Bo Madestrands träffade en konstnär som för en gångs skull tvekar.

TEXT BO MADESTRAND
FOTO MAGDALENA PIWOWOZ

FÖRESTÄLL DIG ATT du är doktor Frankenstein. Blixten har just slagit ner i den livlösa verelen framför dig, det fräser och osar av elektricitet, kortslutna synapsar och bränd hud. Det börjar rycka i fingrarna på den slavigt ihopsydda kroppen. Ögonen öppnas längsamt.

Detta borde vara en stund för eftertanke. Ska jag våga lossa på spärmbanden? Kunde jag ha dragit åt huvudskruvarna bättre? Är världen mogen för min skapelse? Har jag skapat en människa – eller ett monster?

Palle Torsöns befinner sig i en liknande situation. Sedan han gick ut Konsthögskolan i Stockholm har Palle befunnit sig i samma oroliga farvatten som bland andra Pål Hollender och Bjarne Melgaard. Genom att arbeta med provokationen som vapen och pornografi som sitt råmateriel har han upprört en del åskräddare, men också skapat sig ett rykte som en egensinnig och kompromisslös konstnär.

Under de senaste åren har Palle huvudsakligen arbetat med projektet *Minus Porn*, en fotografserie där han photoshoppat bort kropparna i porrfilmer från tidningar och Internet. Det enda som återstår är en serie suddiga figurer, omgivna av deprimerande rumsmiljöer: en brun soffa, en skabbig hälftäckningsmatta, en sliten

Det här med Pippis sexualitet är inget som jag har hittat på. Den existerar ju. Idén om Lolitan ligger väldigt nära Pippi, och varför de har valt att göra henne sådan i filmen har jag ingen aning om.”

lekplats. Hon bryter mot den borgerliga smästdeskonventionen. Det är ju röskönt, konstnärligt. Jag tror att det hela handlar om att barn är fötryckta och att vi vet väldigt lite om hur det är att vara barn. Att lyssna på barn är suporevärt och otroligt viktigt. Sedan finns det självklart alt från fruktansvärd till underbara historier om relationen mellan barn och vuxna. En väldigt konkret sak är de män som bedar med badbyxor i bedkaret med sina barn eller inte vågar sitta med barnen i knät i bastun. Då har det gått så långt att man börjat fötrycka de vuxna också.

Det är någonting konstigt med att sexualisera alla situationer i tillvaron. I ganska stor utsträckning är det en kristen höger som gör det, speciellt i USA höjer de ofta ett varningens finger för eaker som alldeles nyss var helt oskyldiga. De skulle också se på det här materialet med precis samma ögon som du gör, och säga att det är snuskigt.

– Ja, det är som i porrdebatten, där står radikala feminister på samma sida som galna högermänniskor. Det är otroligt märkligt.

Vad har du fått för reaktioner på Minus Porn-projektet? När man ser interörerna strippade från männskorna känns de så extremt sorgliga, ensamma och trista.

– Ja, porrfilmer är ju en klassfråga. Folk, ja, ganska tresiga männskor, ska spela i en överklassmiljö som ofta görs på ett väldigt tacky sätt. Det finns en klassisk scen: De är på ett loft och så ska de skåla – och så säger det ”klonk”. Det är plastglas. Det finns någon annan scen där en snubbe ska berätta vad de ska få för

en exklusiv middag – och det är bif med bearneisesäs. Hela idén om god mat var helt fel, och det var så hårt. Det klassperspektivet, eller vad man ska kalla det, är så starkt.

Har du sett samma sak i Pippi Långstrump?

– Hon är i och för sig white trash, men hon har samtidigt många sidor som skulle kunna vara överklasslater. När hon går på fest tar hon store tårtbitar, till exempel. Alla de där konventionerna som borgerligheten lever efter kan en överklassperson strunta i.

Du växte själv upp i hipplummiljö?

– Absolut. Det var rätt coolt. Min mamma hade ju butiken Mah-Jong.

Handlar filmen till någon del om nostalgi för din 60- och 70-talsuppväxt?

– Nej, det gör den inte. Jag har väldigt lite sådana föreställningar. Det har redan skilts från mitt hjärte, det är så ett växa upp.

Okej – har det någonting att göra med att du själv fyllt barn, att du börjat titta på barnfilmer och tänker i termerna barn och vuxenhet?

– Det tror jag absolut att det har. Jag ser mig själv som ett barn, det är där det börjar. Jag är jättesöd för att sätta ut mitt barn i den här borgerliga världen. Jag som blivit mobbad...

– Men då tänker jag också att hon ska leva sitt liv, hon ska inte bli stigmatiserad för den jag var. Hon ska ju inte släss för min skull. Jag har mitt eget bottle. Men jag tycker att det verkar jävligt mycket jobbigare att växa upp som tjejer än killar. Jag identifierar mig ganska mycket med flickor, tror jag.

Från *Pippi Examples*
Courtesy Palle Torsson /
Andrehn Schiptjenko

"Tommy och Annika är obehagliga. Deras relation är falsk."

serade – det beror på vad man har för referenser. Ta till exempel relationen till mat – de äter väldigt mycket i filmen, och det handlar nog mycket om Fattig-Sverige. Och på sätt och vis är det ju inte jag som lägger till den där sexuella blicken, det måste varje människa göra själv.

Men du förstärker den?

– Ja, i och med sammanhanget och unvället. Men det tål att tänka på. Det är kanske ingenting som jag vill svara på som konstnär heller... det är inte mitt arbete. Jag kan säga så här, det här med Pippis sexualitet är inget som jag har hittat på. Den existerar ju. Idén om Loliten ligger väldigt nära Pippi, och varför de har valt att göra henne sådan i filmen har jag ingen aning om.

I filmen har hon tajt kjol och lösa strumpband. Men hon sör inte ut så i böckerna – där har hon till exempel mycket större byxor på sig. Jag har ingen aning om vad Astrid Lindgren tänker. Det kanske är en av hennes sexuella fantasier.

Har du ändrat din syn på Pippi Långstrump när du har sett om filmerna?

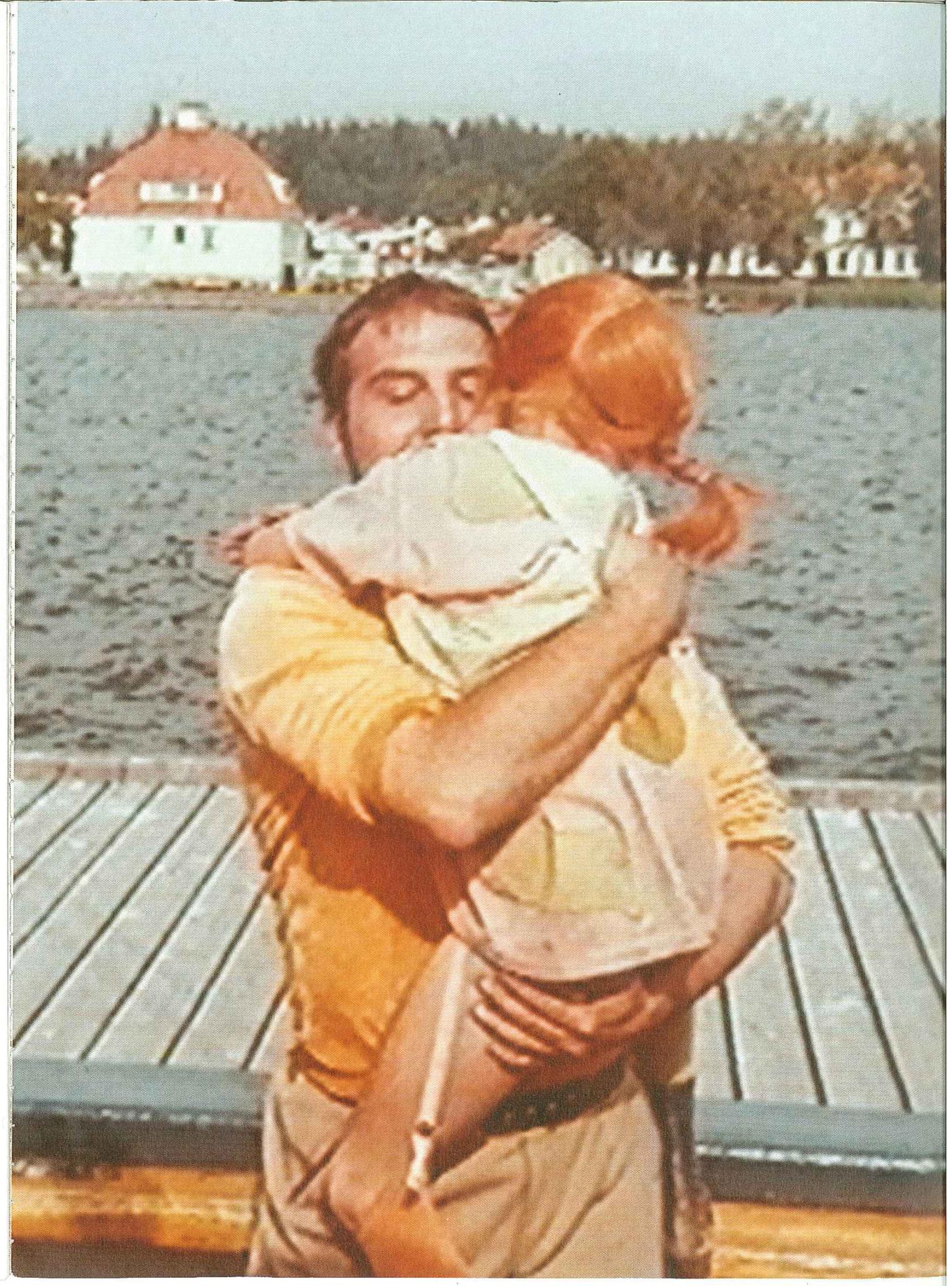
– Nej, jag tycker att hon är jävligt cool. Men Tommy och Annika är obehagiga. Deras relation är falsk, på något sätt. Pippi är det verkliga porträttet – Tommy och Annika är ganska grunda karaktärer, de är ganska dumma. Annika är jätterädd, och det är ganska obehagligt med de här två olika kvinnobilderna. Säger de också någonting om ett Sverige som försunnit?

– Nej, de säger väl mycket om ett Sverige som existerar. De är ju vanliga tråkmän.

Men de måste vara ett identifikationsobjekt för publiken – man är Tommy och Annika som ser Pippi.

– Ja, hela den här borgerliga staden är ju hennes

BON TRÄFFADE Pelle Torsson i den digitala verksamheten

BON TRÄFFADE Pelle Torsson i den digitala verksamheten Crac i Stockholm, där han redigerat sin video.

Hur fick du idén till *Pippi Examples*?

– Jag tror att vi satt hemma hos något barn och kolade på Pippi Långstrump, och så såg jag fler och fler sådana här scener. Jag blev otroligt fascinerad av den första bilden när Annika åker på ledstängen, och tänkte att det var intressant att min blick påverkades så starkt. Jag vet inte om den blicken alltid har funnits, men det är en vuxen blick.

Är det en pervers blick också?

– Egentligen är det ju inte det. Det är helt naturligt för barn att vara uttrycksfulla, det är vi som lägger till den tolkningen. Pippi är jävligt skön, hon är macho och så jävla cool. Men jag tror att det har med tiden att göra. Den där blicken är annorlunda i dag än på 70-talet, och därför får många av scenerna en helt annan innehörd.

Och vad kommer Astrid att säga?

– Jag tror inte hon kommer att säga någonting.

För att hon är så dålig?

– Ja, vilket är jättetråkigt.

Men det är känslig mark...

– Ja, och varför är det känslig mark? Det är väl just det som är det viktiga. En sak som jag tycker är viktig i det här är ju att Pippi är så cool, och det är någonting som tas ifrån barnen, att få vara sådan.

På vilket sätt tas det ifrån barnen?

– Den allmänna kulturen är så rå. Alltför rent våld, barnsex, barnprostitution och barnarbete till produkter som Britney Spears tränger undan fantasin hos barnen så att det bara blir en väldigt medialisering idé om barnet kvar. Man kan inte röra sig, för så fort det kommer in en vuxen i rummet så finns blicken där. Den blicken. Jag har ju också vuxit upp som en sexuell varelse och som

barn... och jag tror att barns sexualitet överhuvud taget är ett väldigt starkt tecken.

Fast barnen uttrycker egentligen ingen sexualitet i de här filmlerna. De kan snarare uppfattas på det viset.

– Nej, det kan man ju säga. Men rent generellt handlar det om en sexuell varelse som vill vara öppen och utforska sin kropp. Det är det som tas ifrån dem. Det är bermets frihet och lek som jag vill värna om, i motsats till vad man skulle kunna tro: att jag vill förstöra, att det är en aggressiv handling.

Hur visar man någonting utan att samtidigt exploatera det?

– Just det, det är en klassisk fråga. Hur säger man någonting utan att själv bli utpekad som en brottsling? Den som talar får oftast skulden.

Men om man skulle applicera ett löpsedelstänkande på dig är det enkelt:

"Han gör Pippi till porr."

– Ja. Men det är inget problem, tycker jag. Vad man än gör så kan det vändas emot en. Jag har ändå inget förtroende för Expressens löpsedlar.

Men det är väl omöjligt för dem att inte nappa på betet?

– Mmm, det är det nog. Om de gör sitt jobb, ibland är jag rädd för att göra sådana här grejer, det kan bli ett sådant ståhej. Jag vill gärna ha en diskussion, men jag vill inte att folk ska slå ner mig på gatan eller skicka hem bajs till mig. Men den rådslan måste jag arbeta med, jag vill inte censurera mig själv på grund av den.

Du är inte orolig för att du lägger till betydelser som inte fanns från början? Du har ju bidragit till att sexualisera de här sekvenserna.

– Jag vet inte. Alla bilder i videon är inte sexuali-

En ganska gammaldags tolkning av konstnärsrollen är ju att den är en sorts förlängd barndom...

– Det handlar mycket om att skydda någonting av sig själv från...sig själv. Jag har perioder när jag känner att jag kan vara för teoretisk, att det hämmar mitt konstnärskap. Jag har försökt gå ifrån det, men nu känner jag att det börjar gå åt andra hållot.

Hur ser du själv på Pippli-projektet, känns det som en provokation?

– Ja, det gör det. Jag har neden sett det provocera folk. Jag har visat filmen på en konstskola, och det var en liten äldre tjej där som blev väldigt, väldigt mörk i blicken. Hon sa "Det är tur att jag inte säger vad jag tycker".

Har du funderat någonting på den upphovsrättsliga frågan?

– Ja. Det kan ju bli jätteproblematiskt, det kan bli rättegångar och så. Det är någonting man får leva med. Men det är ganska vattenlätt som konstnär att göra en sådan här grej. Det är så och hört tydligt ett konstnärligt verk. Det är bara hysteri som skulle kunne skapa ett problem. Rent juridiskt tror jag inte, om inte domaren är helt galen, att det blir något problem.

Men det är ju nästan som att ge sig på Disney, i fråga om juridiska och finansiella muskler. Pippli är mer ett varumärke än en figur idag.

– Det är ju också intressant. Idag är Pippli inte alls som hon var förrut. De har tonat ned det spektakulära, de har gjort henne mycket snällare. ■

, Jag vill gärna ha en diskussion, men jag vill inte att folk ska slå ner mig på gatan eller skicka hem bajs till mig.“

